Webarchiv

<u>Český webový archiv, jeho historie, fungování a collection policy</u>

Marie Haškovcová

Webarchiv a archivace webu

Webarchiv

digitální knihovna českých webových zdrojů, uchovává významnou část národního kulturní dědictví

výběr webového obsahu, jeho sběr, dlouhodobé uchování sbírek v archivním formátu a zpřístupnění

404 Not Found

nginx/1.10.3

Historie

2000 – Registrace, ochrana a zpřístupnění domácích elektronických zdrojů v síti Internet - projekt NK ČR, MZK a MU

2001 – první kopie

2005 – pravidelné sklízení

2007 – IIPC

2020 – více než 440 TB dat

Univerzita Karlova

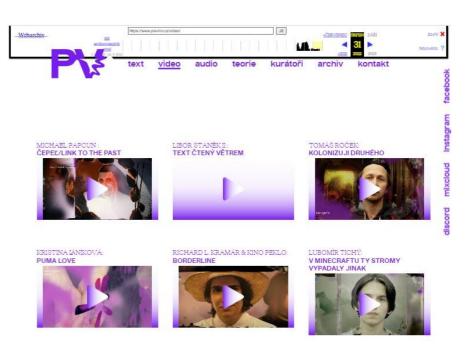

2001

Psí víno

2010 2022

Legislativa

- Autorský zákon 121/2000 Sb., Knihovní licence § 37 rozmnoženina díla, archivní a konzervační potřeby
- volný přístup smlouva nebo Creative Commons
 0,4 % archivu
- trojnovela právní úprava web-harvestingu
- implementace směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu do české legislativy

Jak archivujeme? Collection policy

- Celoplošné sklizně

 .cz, CZ.NIC, cca 1,4 milionů domén
- Výběrové sklizně kurátorský přístup
- Tematické kolekce událost, téma

Strategie budování sbírky Webarchivu

https://webarchiv.cz/static/www/download/collection-policy.pdf pravidla pro zpřístupňování obsahu, technická nastavení crawlerů

Výběrové sklizně

- online přístup (smlouva, Creative Commons), 5300 zdrojů
- pravidelné a dlouhodobé sklízení
- katalogizace

Webarchiv podle oborů

Přehled nasmlouvaných webů dle oborového třídění:

Vše 5380 / Antropologie, etnografie 248 / Beletrie 40 / Biologické vědy 304 / Chemie, Krystalografie, Mineralogické vědy 51 / Divadlo, film, tanec 264 / Ekonomické vědy, obchod 415 Filozofie a náboženství 260 / Fyzika a příbuzné vědy 140 / Geografie. Geologie. Vědy o Zemí 444 / Historie a pomocné historické vědy. Biografické studie 332 / Hudba 164 Jazyk, lingvistika, literární věda 283 / Knihovnictví, informatika, všeobecné, referenční literatura 335 <u>Lékařství</u> 319 / <u>Literatura pro děti a mládež</u> 7 / <u>Matematika</u> 46 / Politické vědy (Politologie, politika, veřejná správa, vojenství) 396 / Právo 155 / Psychologie 89 Sociologie 342 / Technika, technologie, inženýrství 311 / Tělesná výchova a sport. Rekreace 231 Umění, architektura 385 / <u>Výchova a vzdělávání</u> 253 / <u>Výpočetní technika</u> 213 / <u>Zemědělství</u> 245

Umění, architektura /

Vše 385 / Architektura 59 / Fotografie 50 / Grafické umění. Grafika 16 / Kresba. Umělecká řemesla 16 / Malířství 15 / Sochařství, keramika, porcelán, umělecké zpracování kovů 17 / Umění 79 / Územní plánování. Urbanismus. Památková péče 23 / Výtvarné umění 106

Zobrazení: vizuální, textové

Alena Schulz

Alice Nikitinová

Tematické sbírky

- aktuální události (volby, povodně)
- dlouhodobě budované sbírky (česká média)
- spolupráce s IIPC

úvod o Webarchivu katalog stránek tematické sbírky přidat web

Klimatická změna

Klíčová slova sklizně:

ekologie, ochrana klimatu, ekologické instituce a organizace, klimatologie, klimatické změny

Změna klimatu je jednou z největších výzev současnosti. Hledání řešení na vědecké i politické úrovní doprovází intenzivní celospolečenská debata. Kolekce, která vznikla ve spolupráci s mezinárodním konsorciem webových archivů IIPC, zahrnuje weby vědeckých ústavů a projektů, státních institucí, neziskových organizací i ohlasy v médiích.

Česká republika 2030: společně - udržitelně

www.cr2030.cz [archivovaná verze]

Fakta o změně klimatu

faktaoklimatu.cz [archivovaná verze]

Klimatická koalice

klimatickakoalice.cz [archivovaná verze]

Umění pro klima

umeniproklima cz [archivovaná verze]

Data a metadata

České webové zdroje - bohemikální charakter (území, autorství, jazyk, obsah), nejen na české doméně

sklízení: Heritrix 3.4, Webrecorder, archiveweb page / browsertrix (sociální

média, dynamický obsah)

zpřístupnění: OpenWayback 3.0

ukládání: WARC

kurátorský nástroj: Seeder, https://github.com/webarchivcz/

25–40 TB ročně

metadata:

- popisná / bibliografická
- technická a administrativní

Katalogizace a bibliografická metadata

WebArchiv - Úplné zobrazení záznamu

- knihovní systém Aleph
- MARC 21
- **RDA**, od roku 2015

WA-KAT

https://kat.webarchiv.cz/

Katalogizační manuál

```
Zvolte formát: Standardní -- Katalogizační záznam -- Stručný záznam -- MARC -- Citace
Záznam 1 z 2
        ----nai-a22---
        a WAR
        web20172886912
        20170320175238.0
        170320c20069999xr--x-w-o----0---b2cze--
        a cze la eng
        |a e-xr--- |b e-xr-pl |2 czenas
        ja 785 |x Instrumentální hudba. Symfonická hudba. Hudba pro více nástrojů |2 Konspekt |9 9
        a 784-788 |x Instruments and instrumental ensembles and their music |2 Conspectus |9 9
        |a 78 |2 MRF
        a 78-027.22 | 2 MRF
        ja (0.034.2)004.738.12 |2 MRF
        ja Plzeňská filharmonie j7 ko2004209449 j4 pbl
       a Plzeňská filharmonie
264 1 | a Plzeň: |b Plzeňská filharmonie, |c [2006]-
        a 1 online zdroj
        la Aktualizováno nepravidelně
        ja text jb txt j2 rdacontent
        la počítač lb c l2 rdamedia
        la online zdroj |b cr |2 rdacarrier
        a Stránky zahrnují základní informace o Plzeňské filharmonii, o orchestru, údaje koncertech a vystoupeních.
        la Název z titulní obrazovky (náhled z 20.03.2017) J5 CZ-PrNK
       la Plzeňská filharmonie | 7 ko2004209449 | 2 czenas
65007 |a symfonické orchestry |7 ph135216 |2 czenas
        ja orchestrální hudba j7 ph123783 j2 czenas
       |a hudba |7 ph114719 |2 czenas
        la hudební život |7 ph135177 |2 czenas
        la koncerty |7 ph121790 |2 czenas
        la symphonic orchestras |2 eczenas
        la orchestral music |2 eczenas
        a music |2 eczenas
        a musical life |2 eczenas
        la concerts |2 eczenas
        ja Plzeň (Česko) j7 ge130439 j2 czenas
        la Plzeň (Czechia) l2 eczenas
        ja www dokumenty j7 fd186892 j2 czenas
        a www documents |2 eczenas
        ju http://www.plzenskafilharmonie.cz jq text/html j4 N
        u http://wayback.webarchiv.cz/wayback/http://www.plzenskafilharmonie.cz |q text/html |z archivní verze stránek |4 N
[ http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc number=002886912&local base=Web ]
```

Citace

© 2014 Ex Libris, NK ČR

https://webarchivcz.github.io/katalogizacni-manual/

Technická a administrativní metadata

technické údaje získané během sklizně: datum zahájení a ukončení sklizně, typ, autor ad.

3 typy:

- sklizeň
- kontejner
- index

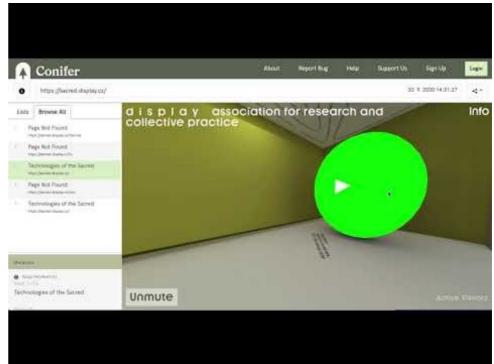
```
"_id": "5dcd98a695bcf5a1a194f0be",
       "date": "2019-11-14T19:10:46.983Z",
       "standard": "Grainery 0.4",
          "harvestNameStand": "V6M_2017-10-05",
          "harvestFromWarcinfo": "V6M_2017-10-05",
          "harvestNameFNtrunc": "V6M_2017-10-05",
           "harvestDirsName": "V6M_2017-10-05",
          "harvestType": "?výběrová",
           "harvestSuffix": ["V6M", "2017-10-05"]
        "date": "2017-10-05T11:26:00.000Z".
        "harvestID": "105f23c9-b037-4c1d-901c-dcf272877d9f",
        "size": 618029.
        "warcsNumber": 12092
        "path": "logs/crawl",
        "fileName": ["crawler00.tar.gz", "crawler01.tar.gz", "crawler03.tar.gz"]
        "cdxsID": ["105f23c9-b037-4c1d-901c-dcf272874d9f"],
        "warcsID": ["105f23c9-b037-4c1d-901c-dcf272877d9f"],
        "warcsFilenames": ["V6M_2017-10-05-crawler00.webarchiv.cz-warc.gz"]
      "revision": {
        "dateOfValidation": "2019-12-04T19:10:46.983Z",
        "statusOfValidation": "NA",
        "nextLastDateOfValidation": "2021-12-03T19:10:46.983Z",
        "hashOrig": "NA",
        "hashLast": "NA",
        "commentaries": { "exists": false, "text": "NA" }
38
```

Metodika pro tvorbu, uložení a zpřístupnění technických a administrativních metadat z webového archivu

<u>https://invenio.nusl.cz/record/432325?ln=cs</u>, <u>https://github.com/WebarchivCZ/grainery</u>

Výzvy

- collection policy profilování sbírek
- dynamický obsah, sociální média tw, fb, ig

- kontrola kvality, ochrana dat
- zpřístupnění dat / metadat veřejnosti, nástroje
- spolupráce s vědci a institucemi

Vývoj centralizovaného rozhraní pro vytěžování velkých dat z webových archivů

- Národní knihovna ČR
 (data, zkušenosti s archivací webu, infrastruktura)
- Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta aplikovaných věd,
 Katedra kybernetiky
 (strojové zpracování dat, přístupy založené na hlubokých neuronových sítích pro klasifikaci dokumentů)
- Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
 (výzkumníci v oblasti sociálních věd)

MK ČR – Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity, 2018 – 2022 (NAKI II)

Cíle a výstupy výzkumného projektu

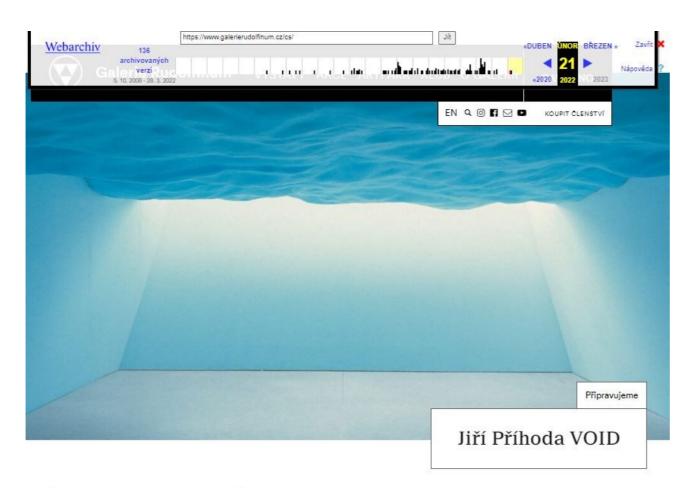
Cíle

- umožnit přístup k datům Wearchivu badatelské komunitě
- rozšíření technologické infrastruktury, která umožní další analytické zpracování velkého objemu dat
- přehodnocení právního rámce

Výstupy

- uživatelsky přívětivé grafické rozhraní
- fasetový a fulltextový vyhledávač, který umožní výzkumníkům definovat část dat pro jejich výzkum
- exportní aplikace, která umožňuje výzkumníkům získat datové sety

Archivní kopie X Dataset


```
4_NETWORK.json
"year" : 2021,
"nodes" : [ {
 "name" : "autority.nkp.cz",
 "links" : [ {
  "name" : "aleph.nkp.cz",
  "count" : 1
 }, {
   "name" : "autority.nkp.cz",
   "count" : 4
 }, {
   "name" : "www.nkp.cz",
   "count" : 4
 "name" : "dnnt.nkp.cz",
 "links" : [ {
  "name" : "aleph.nkp.cz",
   "count" : 1
 }, {
   "name" : "dnnt.nkp.cz",
   "count" : 2
 "name" : "edeposit.nkp.cz",
 "links" : [ {
   "name" : "edeposit.nkp.cz",
   "count" : 2
```

Děkuji za pozornost

www.webarchiv.cz

www.facebook.com/webarchivcz, https://twitter.com/webarchiv_cz

marie.haskovcova@nkp.cz